

Redegørelse fra Formanden for Naalakkersuisut om forhold af ganske særlig betydning for det grønlandske samfund (Covid-19 situationen)

(Formanden for Naalakkersuisut)

En fremtid som indeholder en klar retning sætter bunden til håb og at vi med en tilpasningsevne kan være med til at løfte opgaven. Så vi i fællesskab kan finde de områder hvor vi kan samarbejde.

For vi befinder os i en udfordrende tid. Og endnu skal vi tage de forholdsregler som Covid-19 kræver. For denne smitsomme sygdom som vi skal undgå udfordrer os alle.

Vores daglige liv, vore vaner og vores økonomier er stærkt påvirket. Og alle som én i samfundet har oplevet de udfordringer som den afstedkommer.

I min indledning vil jeg gerne i denne tid hvor vi på ganske kort tid har måttet omlægge vore liv, sige tak til alle som har gjort en indsats for at den ikke skulle spredes.

For det at vi har fulgt myndighedernes anvisninger har gjort, at der ikke skete en spredning. Og det at vi stod sammen har også været grunden til at vi ikke belv ramt hårdt. Fra Inuit Ataqatigiit ser vi det stadig som en vigtig vej at vi hver især passer på. Vi kan se at det har haft gode konsekvenser, at vi hver især har taget et ansvar.

Gradvis åbning af landet

Tiden er inde til at der sker en gradvis genåbning. Men vi skal understrege at vi stadig væk skal passe på. Så vi ikke spiller hasard med vores helbred. Den erkendelse over at det ville få dårlige konsekvenser for vore liv hvis vi vedbliver at blive lukkede fordrer, at vi må afbalancere og arbejde på forsvarlig vis.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Hvis ikke vores økonomi her i landet skal belastes yderligere, finder vi det fra Inuit Ataqatigiit vigtigt at åbne op for at arbejdspladser som på forsvarlig vis kan fortsætte. For det er jo vigtigt at vi ikke sætter samfundshjulene i stå.

Men jeg mener også, at vi allerede på dette tidspunkt skal nævne de ting som vi skal være beredte på. Vi ved nu, at det ikke er realistisk at turismen ikke kan køre som hidtil i de kommende år. Og vi er jo i fuld gang med lufthavnsbyggerierne for at fremme turismen. Derfor mener vi i Inuit Ataqatigiit, at det er yderst nødvendigt med samlet handling for turismen, vi bør alle, ikke mindst sammen med de berørte parter, lægge en plan.

Eksemplet som jeg nævnte før kan sagtens udbygges. For vi er jo en del af det globale samfund, og om vi synes om det eller ej, må vi tilpasse os resten af verden.

Vores bærende erhverv i vort land, nemlig fiskeriet, som for tiden begynder at kunne mærke de negative konsekvenser af den dårlige verdensøkonomi, skal vi være parate til at hjælpe. Vi må følge tæt med i hvad der sker ude i verden. For det er disse forhold som vil være bestemmende for hvordan fremtiden kommer til at se ud. Vi vil gerne klart sige, at vi ikke alene fuldt ud kan løse disse sundhedsmæssige udfordringer som vi har. Aldrig før har det så nødvendigt, at verdens befolkninger går sammen om det her.

Planerne for genåbningen som Naalakkersuisut har fremlagt er lagt sammen med Epidemikommissionen. Man har lagt en plan ud fra den udbredelse der har været af denne smitsomme sygdom. Og den er lagt ift. de tilstande som der er i Danmark.

Fra Inuit Ataqatigiit synes vi at det er vigtigt, at vore erfaringer skal danne retning for hvad vi gør hvis sygdommen indfinder sig og skal inddæmmes. For vores bosætningsmønster er jo helt anderledes end f.eks. i forhold til Danmark. Der er ting som vi skal være årvågne overfor, f.eks. renligheden som er så vigtig i forebyggelsen, og som der kan være udfordringer i. For der er jo mange huse og steder som endnu ikke har rindende vand.

Ud over de ovennævnte ønsker vi, at man for at undgå spredninger laver stramninger ift. samlingsstederne for de rejsende udenfor vort land. For selv vi i dag har en stram styring af det, ankommer udefrakommende jo til Kangerlussuaq og blander sig med folk. Og her kommer de i nærkontakt med

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

hinanden inden de kommer til derea destinationer. Og dette skaber jo en bekymring hos de rejsende, og vi beder om at der rettes op på det. Vi kræver at der sikres at alle indrejsende testes for corona virus.

Et af de vigtige ting er, at vi må sikre at man kan lave hurtige test for om man er smittet. Og ligeledes er det vigtigt at vi har udstyr nok indenfor sundhedsvæsenet, såfremt det skulle blive nødvendigt at behandle disse patienter. For vi er jo et langsstrakt land. Og vores natur kan være hård, så for at skabe en tryghed for borgerne, må der fremlægges en plan for hvor sådanne ting skal løses.

Der er mange ting som vi kunne nævne her. Men hvis man stiler efter at der skal være en fælles indsats, så er debatten her, omend vi er taknemmelige for den, ikke nok. For forud for denne debat skulle der have været en dialog. Men det er endnu ikke forsent, så derfor foreslår vi, at partierne skal have en dialog om den gradvise genåbning i den kommende tid. For inddragelse er nødvendig. For vi skal arbejde sammen om ift. fagfolkernes anbefalinger, sundheden, vores daglige liv, økonomien og om en forsvarlig gradvis genåbning.

Vigtige grundsten i samarbejdet

For Inuit Ataqatigiit er det vigtigt at de folkevalgte arbejder bredt sammen omkring denne epidemi. Det er nødvendigt med en ensartet spredning af den viden som Inatsisartut har, for kun ad den vej har vi viden til at lave en retning.

Det er yderst vigtigt, at Naalakkersuisut åbent deler ud af sin viden og hvad der skal ske.

Viden og indholdet af de politiske handlinger skal fremlægges overfor Inatsisartut. Og glem ikke, at også at inddrage de fem kommuner og organisationer jo har en viden om deres borgeres vilkår.

Fra Inuit Ataqatigiit er vi klar til samarbejde, dialog og forhandling. Dette har vi fra starten gjort klart. Men vi skal præcisere at vi ikke bare vil sidde og acceptere. For et godt samarbejde kan kun skabes ved at lytte til hinanden og mødes på syndspunkterne. Og ikke gå i affekt eller blive fornærmet, hvis man ikke er enige.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Hvis man skal lave gode beslutninger, er det nødvendigt med en god dialog. Tiden er nær, hvor vi må træffe nogen smertelige økonomiske beslutninger for ikke at skade velfærden. Og vi synes at det er meget ærgerligt, at Formanden for Naalakkersuisut tog vores fremstrakte hånd om et samarbejde på en negativ facon. For den gode start på et samarbejde eksisterer ikke mere. For over en måned siden blev partiformændene lovet af formanden for Naalakkersuisut at vi om få dage skulle være med til at forhandle omkring den økonomiske situation. Dette er endnu ikke sket. Vi fortæller dette her åbent. Og i stedet for bare at stoppe her, må vi fortsætte herfra med en åben facon. For vi mangler ikke arbejde.

Inuit Ataqatigiit ønsker at det samlede Inatsisartut skal tage stilling til de negative økonomiske konsekvenser som denne epidemi har forårsaget, og som vil rykke en del på Finansloven.

På nuværende tidspunkt har Naalakkersuisut svært ved at sige hvor store de økonomiske konsekvenser bliver. Og derfor er det nødvendigt at det samlede Inatsisartut bliver informeret om status og om en handlingplan.

Efter dette krav om en handlingsplan, skal vi understrege at vi ikke slækker på vores krav om ønsket om at det samlede Inatsisartut løbende skal høres. Ved denne fremgangsmåde ville Naalakkersuisut kunne arbejde med en bred opbakning.

Det gør man i andre lande, der arbejder alle partierne om at finde fælles løsninger. Og de oplever ikke det som vi gør, for de bliver informeret om status og har indflydelse. De får muligheder for at være med i forhandlingerne. For de ved, at kun ved at stå sammen, kan de overkomme udfordringerne. Lad os gøre det på denne måde.

For Inuit Ataqatigiit er det vigtigt, at vi ikke kan undgå reelle politiske forhandlinger i forbindelse med gradvis åbningen af landet. Lad os udnytte tiden fornuftigt. I det, vi alle er vedvidende om betænkningen fra den ekstraordinær samling, hvor Naalakkersuisut er pålagt at samarbejde tæt og bredt med Inatsisartut. Denne udmeldning understøttes af Finans- og Skattudvalgets beretning igår. Inuit Ataqatigiit støtter alle Inatsisartutudvalgenes krav der vedrører sagen.